

ANKARA BAMBAŞKA...

Belgesel fotoğrafın büyüdü dünyasında Ankara'yı taçlandırmak üzere çıktık yola. Amacımız Ankara'nın görünen bilinen taraflarından ziyade, arka sokaklarını, gidilesi görülesi mekânlarını da fotoğrafın büyüdü dünyasıyla buluşturmak. Tarih ve kültür, bir milletin, toplumun, bütün olabilmek, el ele verebilmek için vaz geçilemez unsurlarıdır. İstedik ki, kültürel mirasımız, orada öylece dururken, kitaplarımıza girsin, raflarımızda dursun, böylece herkes gitsin oralara, görmeye, gezmeye, fotoğrafların tarihini yaşamaya...

Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği (AFSAD) olarak, Ankara ilinin tarihi, kültürel varlıklarını ve doğal/turistik yerlerini fotoğraflarla belgelemek, Ankara'nın tanıtımına görsel anlamda belge bırakabilmek için çıkmış bir yoldur bu. Temel amacımız; Ankara'nın aslında ne kadar Ankara olduğunun da vurgusunu yapabilmektir. Fotoğraf sanatının, akademik ve bilimsel dünyanın da bir bileşeni olması, bizi bu projeye kalkışmak için harekete geçiren nedenlerden oldu. 39 yıllık geçmişinde AFSAD, kültürel mirasın sonraki nesillerce bilinir kılınabilmesi adına projeler yürütmüştür. Vurgulayarak belirtmeliyim ki, AFSAD olarak, fotoğrafın belgeleme gücünü, sanatın penceresinden ortaya sermekten duyduğumuz gurura ek olarak, yaşam şehrimiz Ankara'nın farklı bir bakış açısıyla yansıtılmasına verdiğimiz katkıdan ötürü mutluyuz.

Bu proje işleniş açısından da farklılık yaratan bir kurguya sahiptir. Ankara üzerine yapılmış benzer çalışmalara kıyasla, daha geniş bir bölgenin fotoğraflanması, Ankara ili sınırlarındaki kültürel doku ve mirasın yansıtılmaya çalışılması projenin farkını ortaya koymaktadır. AFSAD fotoğrafçılarının imzasını taşıyan fotoğraflar, bu anlamda, Ankara ilini bu şekilde anlatan bir ilk niteliğindedir. Bu nedenle proje adı "***Turizm Şehri Ankara'nın Tarihi, Kültürel ve Doğal Güzelliklerinin Araştırılması ve Fizibilitesinin Yapılarak Fotoğraflanması***" olarak belirlenmiştir.

Proje Ankara Fotoğraf Sanatçıları (AFSAD) Derneği tarafından yürütülmüş olup, başta, projemizin finansal desteğini sağlayan Ankara Kalkınma Ajansı'na, proje iştirakçilerimiz; yönlendirmeleriyle bize katkı sağlayan Ankara İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'ne, Koç Üniversitesi Vehbi Koç Ankara Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi'ne (VEKAM) ve desteklerini bizden esirgemeyen dostlarımıza bu değerli projenin ortaya çıkmasında yanımızda yer aldıkları için AFSAD ailesi olarak teşekkür ediyoruz.

AFSAD için gurur verici bir projedir ve ne mutludur ki bize, kültürel mirasa bir katkı da bizim verebilmemize araç olmuştur...

Eda ARISOY

**Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı**

A WHOLE DIFFERENT ANKARA...

We hit the road to crown Ankara in the magical world of documentary photography. We aimed to bring together the magical world of photography with Ankara's back alleys and points of interest rather than its famous venues. History and culture are indispensable elements for a nation, a society to be able to become a whole and join hands. By encouraging everyone to visit these venues, wander around and experience the history of the photographs, we wanted our cultural heritage to enter our books and stay on our shelves rather than remaining where it is.

As Ankara Photographers' Association (AFSAD), we set out on this road to document the history of Ankara Province, its cultural assets and natural/touristic places by means of photography and to create and leave behind visual documentation for Ankara's promotion. Our primary goal is to underline what kind of distinctive features make Ankara what it is. The fact that the art of photography is a component of the academic and scientific world was one of the reasons encouraging us to implement this project. During its history of 39 years, AFSAD implemented projects to make the cultural heritage known to the next generations. I should underline that, as AFSAD, in addition to being proud about presenting the documentation power of photography through the window of art, we are also happy with the contribution we made to reflect Ankara, the city we live in, through a different perspective.

This project has a set up that makes difference also in terms of processing. Photographing a larger area compared to similar works made on Ankara and the focus on trying to reflect cultural texture and heritage within the province of Ankara shows the difference of the project. In this sense, photographs taken by AFSAD photographers are a first in terms of expressing the city of Ankara this way. For this reason, the project was named ***“Researching Historical, Cultural and Natural Beauties of the Touristic City of Ankara, and Conducting and Photographing Its Feasibility Study”***.

The project was implemented by Ankara Photographers' Association (AFSAD) and as AFSAD family, we would like to thank firstly to Ankara Development Agency, which provided the financial support for our Project, to our project participants, Ankara Provincial Directorate of Culture and Tourism and Koç University Vehbi Koç Ankara Studies Application and Research Center (VEKAM), which helped us with their guidance, and our friends who did not refrain from supporting us, for being with us while creating this Project.

This is a proud project for AFSAD and we are glad that it became a means for us to make a contribution for the cultural heritage...

Eda ARISOY

**Ankara Photographers' Association
Board Chairman**

ÖNSÖZ YERİNE

Ülkemizde kültürel anlamda korumacılık ve müzecilik Osman Hamdi Bey'in çabaları sonucunda ortaya çıkmıştır. Korumacılık üzerine ilk yasal düzenlemeler onun uğraşlarıyla olmuştur. Kazılarda ortaya çıkan taşınır kültür varlıkları için müzeler oluşturulurken, toprak altında kazılar sonucu ortaya çıkan mimari kalıntılar ve yer üstünde bulunan taşınmaz kültür varlıkları da yasal düzenlemeler çerçevesinde korunarak gelecek nesillere aktarılmaya çalışılmaktadır.

Ankara uzun ve yorucu tarihi boyunca birçok uygarlık ve kültüre ev sahipliği ve hatta zaman zaman da başkentlik etmiştir. Ankara'nın Küçük Asya'nın merkezinde olması ve önemli yolların kesişme merkezinde bulunması nedeniyle, Roma'da Galatya'nın, Selçuklulardan sonra Ahilerin ve Cumhuriyetin başkenti olmuştur. Bu tarihi süreç içinde Neolitik dönemden günümüze kadar birçok yapıtı da günümüze taşımıştır. Bulunduğu coğrafya ona hep stratejik önem kazandırmıştır. Yanından derelerin aktığı sarp kayalar üzerine kurulu olan kalesinin kendisine verdiği bu avantajdan yararlanılmıştır. Kalenin eteklerinde yapılan kazılarda bulunan Neolitik döneme ait buluntularla Ankara tarihi on binlerce yıla uzanmaktadır. Ankara Kalesi bölgedeki kaleler içerisinde en görkemli olanıdır. Ankara'nın Hitit, Frig, Galat, Bizans dönemlerinde önemli bir merkez olmasını sağlamıştır. Kale aynı zamanda Arap ve daha sonra Türk akınlarını durdurmak için Bizanslılar tarafından kentte Roma döneminden kalan mimari kalıntılardan faydalanılarak yapılmıştır.

Ahmet Hamdi Tanpınar "Beş Şehir" adlı yapıtında Ankara için şunları söyler: *"Ankara, uzun tarihinin şaşırtıcı terkipleriyle doludur. Asırlar içinde uğradığı istilâlar, üst üste yangınlar ve yağmalar şehirde geçmiş zamanların pek az eserini bırakmıştır. Acayip bir karışıklık içinde bu tarih daima insanın gözü önündedir. Türk kültürünün kendinden evvel gelmiş medeniyetlerden kalan şeylerle bu kadar canlı surette rastgele karıştığı, haşır neşir olduğu pek az yer vardır."*

Ankaralıları, Ankara ve çevresinde yetişen ve tarihi çağlardan beri bilinen ve üretilen Ankara keçisinin ürünü olan sof'u büyük bir ticari meta olarak değerlendirmeyi bilmiş, kentte yaşayan gayrimüslim vatandaşlarca Hollanda'ya ihraç edilmesiyle önemli bir ticaret merkezi olmuş; bu özelliği 19. yüzyılın sonlarına kadar sürdürmüştür. Ankara'yı ziyaret eden yabancı seyyahların yapıtlarında Ankara'nın ticaret hayatı ve sof'un getirdiği zenginlik ifade edilmektedir.

Ankara tarihi ve kültürel varlıklarıyla olduğu kadar doğal güzellikleri ve özellikleriyle de meşhurdur. Galatlar'ın Ankara'ya geldiklerinde Orta Avrupa'nın bol ağaçlı ve ormanlı iklimi nedeniyle bölgeye uyum sağlayarak, Ankara ve çevresine yerleştikleri bilinmektedir. Ayrıca Timur'un Ankara'ya geldiğinde fillerini savaştan önce büyük ağaçların arasına sakladığı da bilinmektedir. Böylece Ankara ve çevresi asırlarca doğal özellikleriyle korunarak gelmiştir. Yasal mevzuat açısından doğal koruma alanları dört ayrı grupta; Millî Parklar, Tabiat Parkları, Tabiatı Koruma Alanları ve Tabiat Anıtları, olmak üzere toplanmıştır. Türkiye'nin 41 Millî Parkından birisi ve 182 Tabiat Parkının altısı Ankara'da bulunmaktadır. Tescilli 106 tabiat anıtından ikisi Ankara sınırları içinde yer almaktadır. Ankara'da bu alanlardan Soğuksu Millî Parkı; Çamkoru Aluç Dağı, Kartaltepe, Eğriova, Tekke Dağı, Karagöl, Sorgun Tabiat parkları bulunmaktadır.

Böylece Ankara'nın doğal güzellikler açısından da zengin olduğu görülmektedir.

Ankara Kalkınma Ajansı tarafından Doğrudan Faaliyet Desteği ile finanse edilen ve Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği'nin, Ankara'nın tarihi, kültürel ve doğal zenginliklerinin araştırılarak fotoğraflanması ve görsel olarak bir katalogda tanıtılması için yaptıkları bu çalışma Ankara turizminin geliştirilmesi ve tanıtılması açısından büyük önem kazanmaktadır. Bu çalışmada emeği geçen tüm katılımcıları emek ve katkılarından ötürü tebrik eder, başka projelerde de Ankara'yı tanıtmak için gayretlerini bekleriz.

Gökçe GÜNEL

INSTEAD OF PREFACE

Preservationism in terms of culture and museology arose as a result of the efforts of Mr. Osman Hamdi in our country. First legislative regulations on preservationism were set by his attempts. On the one hand museums are being built for the movable cultural artifacts recovered in excavations, on the other hand architectural ruins unearthed through the underground excavations and immovable cultural assets existing above the ground are protected under the legal regulations and aimed to be handed down the next generations.

Ankara was home to many civilizations and cultures throughout its long and painful history and became even capital at times. Since Ankara was in the center of Asia Minor and was located at the junction point of important roads, it became the capital of Galatia during the period of the Roman Empire and then became the capital of Ahis and the Republic of Turkey after the period of Seljuq Empire. In this historic process, from Neolithic age until today numerous cultural assets has reached to the present time. Its geographical position always gave it strategic significance. It was made use of advantage of the castle that was located on precipice with the rivers flowing around it. The ruins from Neolithic age which was found in the excavations executed at the foot of the castle show that the history of Ankara goes back to the tens of thousands years. Ankara Castle is the most magnificent among the other castles in the region. It ensured Ankara to be an important center in Hittite, Phrygian, Galatians and Byzantine periods. The Castle was built by using of architectural ruins in the city that were inherited from Roman period to stop the raids of Arabian and Turks by Byzantine.

Ahmet Hamdi Tanpınar tells for Ankara these words in his work named as “Beş Şehir/Five Cities): *“Ankara is full of surprising compounds of its long history. The invasions within the ages, the repetitive fires and the plunders left very few ruins of the past in the city. In a strange disturbance this history is always in the sight. There are few places like Ankara where Turkish culture combined and mingled randomly with the things left from the former civilizations so vivaciously”*

The people of Ankara recognized to benefit from Sof that is the product of Angora goat of which history been known for ages and raised around Ankara as a great trading goods and Ankara became an important commercial center via exporting it to the Netherlands by non-Muslim citizens living in the city, and this characteristic had continued until the end of 19th century. Foreign travellers who visited Ankara expressed about the trade life of Ankara and the wealth came by Sof in their books.

Besides the historic and cultural assets of Ankara, it is well-known with its natural beauties and characteristics. It is known that Galatians settled in Ankara and its surroundings by accommodating to the region due to the thick wooden and forestry area and climate of Central Europe. Also it is known that Timur hides his elephants among the big trees before the war when he came to Ankara. Thus Ankara and its surroundings reached today as protected with its natural beauties.

According to the legal regulations, natural reserves are collected under four different group as National Parks, Natural Parks, Protected Wildlife Areas and Natural Monuments. One of the 41 National Parks and six of the 182 Natural Parks of Turkey are in Ankara. Two of the approved 106 Natural Monuments are within the boundaries of Ankara. Soğuksu National Park; Çamkoru Aluç Dağı, Kartaltepe, Eğriova, Tekke Dağı, Karagöl, Sorgun Natural Parks are in Ankara.

Thus it is clearly understood that Ankara is also rich with respect to the natural beauties. This work that is financed by Direct Activity Support of Ankara Development Agency and aims to research and photography the historic, cultural and natural assets of Ankara and introduced visually in a catalogue by Ankara Photographic Artists' Association is gaining importance in terms of developing and introducing the tourism of Ankara. We congratulate all participants who contributed to this project for their efforts and contributions and hope to see their contributions to other projects to introduce Ankara.

Gökçe GÜNEL

PROJENİN ÖYKÜSÜ

Ankara ilinin tarihi, kültürel varlıklarını ve doğal/turistik yerlerini fotoğraflarla belgelemek, Ankara'nın tanıtımına görsel materyal ile katkı sağlamayı amaçlayarak bu proje çalışmasını kurguladık. Amacımız; Ankara'nın bugüne kadar sahip olmadığı bir kaynağı, bu çalışmayla gerçekleştirmek ve Ankara'nın tarihi ve kültürel dokusunu fotoğraflarla ortaya koymaktır. Bu güne kadar bölgesel bazlı, kısmî çalışmalar yapılmış olup, tüm Ankara ilini kapsayan tarihsel ve kültürel dokuyu yansıtan bir fotoğraf çalışması yapılmamıştır. Çalışmamızın, alanında bir ilk olduğunu ve bundan sonraki çalışmalara temel teşkil edeceğini düşünmekteyiz. Bu nedenle proje adı "*Turizm Şehri Ankara'nın Tarihi, Kültürel ve Doğal Güzelliklerinin Araştırılması ve Fizibilitesinin Yapılarak Fotoğraflanması*" olarak belirlenmiştir.

Tarihsel ve kültürel varlıklar, bir toplumun geçmişinin somut belgeleri olup, tarihsel ve bölgesel değerlere sahiptir. Onlar salt fiziksel bir varlık olmaktan öte, içerdiği ve günümüz toplumuna aktardığı bilgiler nedeniyle birinci derecede korunması gerekli ve önemli varlıklardır. Milletın ortak değerleri, ülkenin ve toprağın ayrılmaz parçası oldukları, onlar sayesinde geçmişin öğrenildiğinin bilinmesi gerekmektedir. Bu varlıkların korunmasıyla ilgili esaslar, yasa ve yönetmeliklerle düzenlenmektedir.

Ankara, batıda Eskişehir, kuzeyde Çankırı, doğuda Kırıkkale, Kırşehir ve Aksaray, kuzeybatıda Bolu, güneyde Konya illeriyle komşu olup, 25.706 km² lik bir alana sahip, Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti olmayı hak eden Orta Anadolu ilidir. Anadolu'nun en uzun nehirlerinden olan Kızılırmak il sınırlarını doğudan, Sakarya nehri ise batıdan çevirir.

Tarihi Kral Yolu'nun içinden geçtiği coğrafyada yer alan Ankara ili birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, hâlâ bu medeniyetlerin kültür varlıklarını bünyesinde barındırmaktadır. Ayrıca sahip olduğu doğal güzellikleriyle de bu mirası birleştirmektedir.

Projemiz, Ankara Kalkınma Ajansı tarafından 2015 Yılı Doğrudan Faaliyet Desteği kapsamında desteklenmiştir. Projemizin süresi, destek kaynağı mevzuatı gereği 3 ay ile sınırlı olmuştur. Bu nedenle proje faaliyetleri ve özellikle fotoğraf çekimleri çok yoğun olmuştur. Proje Uygulama Süreci zamanında tamamlanmıştır.

Projemizin uygulama Alanı; Ankara İl ve İlçeleri (25 ilçe) ile buralara bağlı köylerdir.

Proje Ankara Fotoğraf Sanatçıları (AFSAD) Derneği tarafından yürütülmüş olup, proje iştirakçileri; Koç Üniversitesi Vehbi Koç Ankara Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (VEKAM) ve Ankara İl Kültür Müdürlüğü'dür.

Proje yürütme ekimiz; Koray OLŞEN, Doğanay SEVİNDİK, Nejla CAN GÜLER, Aysel ALTUN, Nesrin KARACABEY olup, fotoğraf çekim ekibimiz toplam 32 fotoğrafçıdan oluşmaktadır.

Proje kapsamında yürütülen faaliyetlerimiz;

- Projenin başlatılması ve başlangıç faaliyetleri (yürütme ekibinin toplantıları)
- Alan araştırması/Fizibilite çalışması (çekim alanı ve konuların tespiti)
- Fotoğraf çekimleri, değerlendirilmesi, seçimi, işlenmesi, basım (katalog ve sergi fotoğrafları)
- Fotoğraf Sergisi (100 fotoğraf), (4 Ocak 2016 saat: 18.30 ÇSM)
- Panel (8 Ocak 2016, Tüm gün-VEKAM)

- Katalog (300 fotoğraf, 1000 adet)
- CD (500 fotoğraf, 2000 adet)
- Duyuru ve dağıtım faaliyetleri (bilgi ve tanıtım metinleri, afis, broşür vb)
- İzleme ve değerlendirme süreçlerine titizlikle sadık kalınarak, değerlendirme toplantısı ve nihai rapor yazılarak projemiz sonuçlandırılmıştır.

Gerçekleşen Faaliyetler: Proje sözleşmesinin imzalanmasından bir gün sonra faaliyetlerimizi gerçekleştirmeye başladık. Buna göre Ankara merkez, 25 ilçe ve 147 köye gidilmiş, önceden belirlenen tarihi ve kültürel varlıklar ile doğal güzellikler fotoğraflanmıştır. Hedeflenen konuların çekimlerinde yaklaşık %75-80'ı oranında başarı elde ettiğimizi düşünmekteyiz.

Önceden yapılan araştırma sonucu tespit edilen tarihi ve kültürel varlıkların fotoğraflanması çalışmalarında hedeflenen bazı konuların çekimleri yapılamamıştır. Çekilemeyen yer ve konuların temel nedeni; kayıtlarda yer alan konuların belirtilen yerde olmaması, taşınmaz kültür varlıklarının tahrip edilmiş olması veya yerin günün koşulları nedeniyle ulaşılmaz olmasından kaynaklanmaktadır.

Yoğun bir çalışma sonucunda fotoğraf ekibi tarafından çekilen fotoğraflar içinden seçimler yapılmış ve belirlenen fotoğraflarla sergi ve katalog çalışması gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, edinilen deneyimin ve proje çıktılarının paylaşımının sağlanması için projede işbirliği yaptığımız VEKAM desteği ile bir panel gerçekleştirilmiştir. İlgili tarafların katıldığı panelde Ankara'nın tarihi ve kültürel değerleri hakkında bilgi paylaşım yapılmış, proje çıktılarımız katılımcılara aktarılmıştır.

Projemizin finansal desteğini sağlayan Ankara Kalkınma Ajansına, yönlendirmeleriyle bize katkı sağlayan Ankara İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne, VEKAM' ve Danışmanlarımız Gökçe Günel ve Emel Örgen'e, projenin yazılması, uygulanmasında bize güvenip her aşamada desteğini veren AFSAD Yönetim Kurulu üyelerine teşekkür ederiz.

Proje Yürütme Ekibi

STORY OF THE PROJECT

With the purpose of documenting the historic, cultural assets and natural/touristic places of Ankara by photography and contribute to the introduction of Ankara, we have built this project. Our purpose was to actualize a source that Ankara had not had until today through this work and to present the historic and cultural texture of Ankara by photography. Up to today partial studies have been done on a regional basis but no photography work which represents the historic and cultural texture covering whole province of Ankara had been done before. We are thinking that our work is the first in its field and will be the basis for the next works. Therefore, the name of the project has been designated as “Exploration of the Historic, Cultural and Natural Beauties of Ankara, as a Tourist Destination, its Feasibility Study and Photography”.

Historic and cultural assets are the solid evidences of the history of a community and have historical and regional value. They are beyond being only physical assets, they are the assets that are important and have to be protected primarily because of containing and conveying information to today’s community. It has to be known that they are the common values of the society, an indivisible part of the country and the territory and that the history is learned thanks to them. The principles on the protection of these assets are set by laws and regulations.

Ankara borders Eskişehir to the west, Çankırı to the north, Kırıkkale, Kırşehir and Aksaray to the east, Bolu to the northwest, Konya to the south; Ankara’s total area is 25.706 km² and it is the central Anatolian city that deserved to be the capital of Republic of Turkey. It borders the Kızılırmak, one of the longest rivers in Anatolia, to the east and Sakarya River to the west. Located in the geography through which the ancient royal road passes, Ankara was a home to ancient civilizations and still contains the cultural assets of these civilizations. Moreover, it unites that heritage with the natural beauties of the city.

Our project has been supported by Ankara Development Agency under Direct Activity Support of the year 2015. The period of our project was limited to 3 months in accordance with the regulation on supporting sources. For this reason, the schedule including the activities of the project and especially the photo shoots was hectic. Application Period of the Project was completed timely.

Project implementation area: The province of Ankara and its districts (25 districts) and subordinated villages.

The project was carried out by Ankara Photographic Artists’ Association (AFSAD), and participants of the projects are Koç University – Vehbi Koç and Ankara Studies Research Center (VEKAM) and Ankara Provincial Directorate of Culture and Tourism.

Members of our executive team of the project are Koray OLŞEN, Doğanay SEVINDIK, Nejla CAN GÜLER, Aysel ALTUN, Nesrin KARACABEY and our photo shoot team consists of 32 photographers.

Our activities that were carried out under the project:

- Start of the project and starting activities (meetings of the executive team)
- Field survey/feasibility study (determination of shooting areas and the subjects)

- Photo shoots and assessment, selection, processing, printing of them (catalogue and exhibition photographs)
- Photography exhibition (100 photographs) (4 January 2016, 18:30 ÇSM)
- Panel (8 January 2016, all day – VEKAM)
- Catalogue (300 photographs, 1000 items)
- CD (500 photographs, 2000 items)
- Announcement and distribution activities (information and introduction texts, posters, brochures etc.)
- Our project was concluded by abiding the monitoring and assessment processes studiously, with an assessment meeting and by writing the final report.

Realized Activities: After one day of the signing the project contract, we began to actualize our activities. Accordingly center of Ankara, 25 districts and 147 villages were visited and historic, cultural assets and natural beauties which had been determined before were photographed. We consider that we reached success at the rate of 75-80% in the shooting of the targeted subjects.

In the photography of historic and cultural assets which had been determined according to survey results made before, the shooting of the some targeted subjects could not be done. The leading causes of the unphotographed places and subjects were: recorded subjects did not exist in the places specified, immovable cultural properties had been ruined or they were inaccessible because of the conditions of the place and time.

In consequence of working intensively, selections were made among the photographs which were taken by our photography team and exhibition and catalogue works were prepared with selected photographs. Also, a panel discussion was organized with the support of VEKAM which we had collaborated in the project in order to share the gained experiences and project outputs. In the panel discussion that related parties participated, information about the historic and cultural assets of Ankara was shared and our project outputs were conveyed to the participants.

We thank to Ankara Development Agency which provided us financial support, Ankara Provincial Directorate of Culture and Tourism that contributed to us with their guidance, VEKAM, our consultant Gökçe Gürel and Emel Örgen, members of Board of Directors of AFSAD who believed in and supported us in all phases in project writing and implementing.

Project Implementation Team

PROJE ÇALIŞMALARINDAN

Proje için fotoğraf çekmeye başladığımız ilk gün yaşadığımız olay başta eğlenceli gelse de daha sonraki günlerde de benzerlerini yaşayınca üzülmemeye neden oldu.

O gün programımızda fotoğrafı çekilim programı içinde üç höyük de vardı. Höyüğün olduğu köyde kahvenin önünde durduk, kahveye girdim selam verdim, iki masada oyun oynanıyordu bir de izleyiciler. Niçin geldiğimizi anlattım ve höyüğün yerini sordum. Kimi bilmiyorum dedi, kimi “ne yapacan?” dedi, kimi sessiz kaldı. Oyun izleyenlerden biri kalktı, yanıma geldi beni dışarı çıkardı ve elinde tarlada bulduğu bir taş olduğunu satın alıp alamayacağımı sordu. Bununla müzenin ilgileneceğini bizim burada olma nedenimizin höyüğün fotoğrafını çekmek olduğunu höyüğün yerini biliyorsa tarif etmesini söyledim.

Tarif etti bir yerleri ama tam anlayamadığımız için yolda bir evin avlusunda çalışan iki üç kişi gördük onlara sorduk. Ne için geldiğimizi onlara da söyledik, anlattık. Tarif ettiler, zaten çok yaklaşmışız. Ama ayrılırken birisi bulduklarımızdan onları da görme dileğini dile getirirken diğeri de bana – sakalımdan ötürü olsa gerek- tılsım bozup bozmadığımı sordu. Tüm ekip şok olmuştuk o kadar anlatmamıza karşın adamlar bize inanmamıştı.

Neyse höyüğü bulduk, fotoğrafladık.

Höyüğün yakınında bir çeşme ve etrafında koyunlar vardı, hem çobana sonraki höyüğü sormak hem de fotoğraf çekmek için gittiğimizde çobanın muhtarın kardeşi olduğunu öğrendik. Konuşurken telefonu çaldı çobanın, arayan muhtardı ve bizi soruyordu. Köyde konuştuğlarımız bize inanmamışlardı belli ki ve muhtara haber vermişlerdi. Telefonu aldım muhtara da ne yaptığımızı anlattım ve fotoğraflayacağımız diğer noktaya hareket ettik. Fotoğraflarımızı çektik dönerken ilerde yolda bir arabanın durduğunu gördük, yanına vardığımızda öğrendik ki arabadaki kişi muhtarmış. Ve muhtar bizi gideceğimiz diğer köyün yol ayrımına kadar götürüp yolculadı.

Ne anlattıklarımız, ne yanımızda taşıdığımız yazılar köylüye ve muhtara inandırıcı gelmemişti. Tılsım çözüp çözemediğimizi bile sormuşlardı.

Başımıza gelen bu olayın benzerleri çekim süresinde defalarca yaşandı. Bulacağımız defineden pay bekleyenler, yanımızda makine (detektörü kastediyor) olup olmadığını soranlar, define hikâyeleri anlatanlar. Hatta bir keresinde akşam hava kararmak üzere iken yolda el kaldıran yaşlıca bir köylüyü arabaya aldık. Ona da ne için dolaştığımızı anlattık ama nasıl anladiysa bize define hikâyeleri ve bulup sattığı şeyleri anlattı. Bir Galat kalesinin fotoğrafını çekmeye gittiğimizde muhtar köyde olmadığı için muhatap olduğumuz muhtar heyetinden bir vatandaş kalenin fotoğrafını çektiler, bir hafta sonra jandarmaya haber verip köye gittik ve fotoğrafı çektik.

Kuşkulananlar, doğru yeri göstermeyenler, fotoğrafını çekebilmemiz için caminin kapısını bir türlü açamayanlar, o aradığımız şeyin artık orada olmadığını söyleyip başka yere yönlendirenler oldu. Kayıtlardan arazisinde mağara olduğunu belirlediğimiz bir köyün muhtarı kayaların girişi kapadığını artık girilemediğini söyleyerek gitmemizi istemedi.

Ama engelleyenler ve bilgi vermeyenler kadar elinden geldiği kadar yardım edenler, ikramda bulunanlar, sofrasını açanlar da oldu. Bu süre zarfında çok ilginç yerler gördük, keşfettik güzellikler de yaşadık.

Özellikle iki yerde definecilerin sınır tanımazlığı bizi hayrete düşürdü. Abacı peri bacalarında bir peri bacasının dibini oldukça derin kazıp tahrip etmişlerdi. Bir eski mezarlık alanında görkemli bir mezar taşının olduğu bir mezarı yaklaşık iki metre kazmışlardı. Kafatası parçaları ve mezar taşı çukurun içinde duruyordu. Keçiören, Bağlum'da kayalardaki mağaralardan birini hilti ile parçalamışlardı düzlük alanda ise irili ufaklı çukurlar vardı. Mağaraların içinde, sonra gene gelecekleri için kovalarını ve sularını da bırakmışlardı. Höyüklerdeki kaçak kazı çukurları ise her yerde ve çok sayıdaydı.

Bunları görünce bizden kuşkulananlara hak vermesek de kuşku duymaları için yeterince nedenleri olduğunu da düşündük.

Eski eser tahribatı sadece kaçak kazıcılarla da olmuyor. Doğal varlıklar da tahrip ediliyor. Programımızda yer alan fosil ağaç ormanı ve deniz hayvanı fosillerinin olduğu alanlarda da yaşanan tahribat bizi üzdü birkaç yıl önce oralara gidenlerin söyledikleri ile bizim karşılaştığımız manzaranın ilgisi yoktu. Birkaç yıl önce fosil ağaçlar görünür bir şekilde çok iken bugün bulmak için aramamız gerekti. Keza deniz hayvanı fosillerinin olduğu alanda da kaç kişi aradık ve ancak birkaç tane fosil bulup fotoğraflarını çektik ve sonra da bulduğumuz yerlere bıraktık. Keşke ilgili kurumlar bu alanlar için koruyucu önlemler alabilseler.

Son olarak yok olan ve yok olmakta olan camilerden söz etmek istiyorum. Yenisini yapacağız diye yıkılan eski, tarihî camiler olduğunu duyduk, gördük, onlar için yapılacak bir şey yok ama bazı köylerde öyle değerli camiler var ki kısa süre içinde önlem alınmazsa onlar da yok olacaklar.

Bitirirken, çalışmada bize destek olan; Şeyhli köyünde Yusuf Eroğlu, Gülhöyük muhtarı Sadık Arman, Beypazarı Tahir muhtar Adem Erdoğan, Nallıhan, Karahisar Muhtarı Birnaz Kahveci Özdemir, Kalecik, Altıntaş, muhtarı Seyit Ahmet Güngör, Kızılcahamam Mahkeme Ağacı muhtarı Ramiz Temur, Elmalı Kargalar muhtarı Nadir Gövez, Acı köyünden Nurettin Tezcan, Girmeç köyünden Remzi Şimşek, Polatlı sarıhalil muhtarı Rasim Çelik, Güdül Tahtacı Örencik muhtarı Selim Sağlam, Sincan Mülk de rehberlik eden Ahmet Aköz<<2e teşekkürlerimizi sunarız.

Koray OLŞEN

FROM THE PROJECT STUDIES

An event that we experienced on the first day of photo shootings for the project seemed amusing in the beginning but it made me upset when I experienced the similar ones on following days.

On that day, there were three mounds in photo shooting program. We stopped in front of a coffeehouse in the village which the mound is in; I walked in the coffeehouse and greeted insiders. There were two people playing game on tables and people watching them. I expressed why we had come and ask where the mound is. Some said that they did not know, some asked “what will you do?” and the some stayed silent. One of the players stood up, came to near me, took me to out of the coffeehouse and he said that he had a stone which he found in cropland and asked whether I could buy it or not. I respond that the museum would deal with it and the reason why we were there was to take pictures of the mound and asked him to direct us if he knew where the mound is.

He gave directions but since we had not understood, we asked again to some people working inside the yard of a house. We told why we had come. They directed us and we had already been so close to there. When we were about to leave, one of them expressed his wish to see what we had find and the other one ask whether I could break a spell – I assumed he asked that question because of my beard-. All team was shocked; those men did not believe us in spite of our explaining at great length.

Anyway, we found the mound and took the pictures of it.

There was a fountain near to the mound and sheep around of it. When we headed for shepherd to take picture and ask about the other mound, we learned that the shepherd was brother of the village headman. While we were having conversation, his phone rang. The one on the phone was the headman and he was asking about us. It was clear that people whom we had talked with had not believed us so they had informed the headman. I took the phone and told him what we were doing and we moved off to other location of which we would take picture. We took pictures. When we were on our way back, we saw a car stopping on the road, when we got there we found out that the one in the car was the headman. He took us to junction of the other village that we headed to by his car and saw us off.

Neither what we told nor the documents we carried with us were convincing for villagers and headman. They even asked whether we could break a spell.

Similar cases to this event happened many times during the shooting. People who expected a share from treasure that we would find, who asked whether we had device (implying a detector), who told story about treasures... Once we picked up an old villager raising his hand on the roadside at dark. We told him why we were going around too but somehow he misunderstood and began to tell some things about treasure stories and the stuff that he had found and sold. When we went to take picture of a Galatia castle, a man from vestry did not let us to take picture of the castle since the headman were not there. After a week, we informed the gendarmerie and went to the village and took tjr pictures.

There were people who were incredulous, not showing the right places, not opening the door of mosque for us to take picture, directing us elsewhere by telling that what we were looking

for was not there. A headman of a village that we had determined a cave was in that village wanted us to leave there by telling that rocks had closed the entrance.

On the other hand, there were people who helped as much as they could, who served us and opened their house to us unlike people hindering us and not sharing information. During that period we saw fascinating places, we discovered and we had good times.

Especially in two places, limitlessness of treasure hunters astonished us. Some people dug the bottom of a fairy chimney too deep and ruined it in Abacı Fairy Chimneys. A grave which had a magnificent headstone was dug about 2 meters in an ancient graveyard. Pieces of skulls and headstone were in the hole. One of the caves in the rocks in Bağlum-Keçiören was crashed with hammer drill and there were large and small holes on the level. They left buckets and their water in the cave since they would come back later again. Holes due to illegal diggings were anywhere and numerous in the mounds.

Although it does not justify people who suspected us, after having experience these, we thought that they had reasons enough to suspect.

Illegal diggers are not the only reason for destruction of the ancient arts. Natural assets are also being destructed. Also, the destruction of the areas which were in our program and in which there is petrified forest and fossils of sea animals saddened us. What we have seen was a far cry from the things that were told us by people who had gone there a few years ago. We had to search to find petrified woods which were prominently visible a few years ago. Likewise, we had to look for the fossils in the area where there were fossils of sea animals. However, although we looked for them with many people, we could find only one or two of them. Then, we took their pictures and put them back to where we found. I wish related institutions could take precautions for these areas.

Finally, I would like to mention about the mosques vanished and about to be vanished. We have heard and seen ancient-historic mosques that were demolished with a view to making the new ones. There is nothing to do for those mosques but there are invaluable ones in some villages and if we do not take precautions soon, they will be vanished too.

In conclusion, we would like to express our thanks to Yusuf Eroğlu from Şeyhli, Sadık Arman the headman of Gülhöyük, Adem Erdoğan the headman of Tahir- Beypazarı, Birnaz Kahveci Özdemir the headman of Nallıhan-Karahisar, Seyit Ahmet Güngör the headman of Altıntaş-Kalecik, Ramiz Temur the headman of Mahkeme Ağacın-Kızılcahamam, Nadir Gövez the headman of Kargalar-Elmalı, Nurettin Tezcan from Acı, Remzi Şimşek from Girmeç, Rasim Çelik the headman of Sarıhalil-Polatlı, Selim Sağlam the headman of Tahtacı Örencik-Güdül, Ahmet Aköz guided us in Mülk-Sincan for their supports in our study.

Koray OLŞEN